

KERK +lever

OPGELET!
Uitneembaar bewaarboekje met alle
zondagslezingen + commentaar
tot 16 juli!

Klapstoel
Jan
Renders

blz. 7

Dossier
Internet
als opiniemaker

blz. 12-13

Allemaal
beestjes,
allemaal boeken

blz. 16

WEEKBLAD — NUMMER 25 — 21 JUNI 2006

antwerpen brugge gent mechelen hasselt

Eeuwig jong willen zijn

Erik De Smet

Ouder worden is vreugdes verliezen, maar ook bijwinnen. Koningin Paola zei het laatst nog op televisie. Deze wijsheid lijkt haaks te staan op de tijdsgeest die gericht blijkt op het eeuwig jong zijn en niet op het goed ouder worden.

OUDER worden is van alle tijden. Nogal logisch, want het zit in onze genen. Toch doet zich een aantal nieuwe fenomenen voor. Werden een eeuw geleden slechts weinigen oud genoeg om niet meer te hoeven werken, vandaag vormt de groeiende groep gepensioneerden een grote uitdaging voor de beleidsmakers.

De levensverwachting is immers ferm toegenomen. In Vlaanderen wordt vandaag een man gemiddeld 77, een vrouw dribbelt (opnieuw gemiddeld) naar de 82. In een eeuw tijd voegde de Vlaming ruim dertig jaar aan zijn leven toe! Te verwachten valt dat vanaf het jaar 2010 de zestigplussers een derde van de bevolking zullen uitmaken.

Levensloop

De Nederlandse professor filosofie Jan Baars specialiseerde zich in gerontologie, de leer van het ouder worden. Hij stelt een merkwaardige paradox vast. Terwijl de levensverwachting verbluffend is toegenomen, willen mensen almaar vroeger stoppen met werken. Ook al wordt men daardoor veeleer tot de ouderen gerekend. Ouderen worden dus steeds 'jonger'...

Er is nog een tweede tegenstelling. Terwijl veroudering onvermijdelijk is, richt onze cultuur zich niet zozeer op het goed of beter oud worden, maar wel op het jong blijven.

Volgens Baars gaan we nog altijd teveel uit van een negentiende-eeuwse visie op de levensloop. Onze samenleving staat er te weinig bij stil dat een mens vandaag eigenlijk twee levens heeft. Een groot deel van hun leven bevinden de meeste mensen zich in een leeftijdsgroep die je als 'oud' kunt omschrijven. Al mag je een zestigjarige niet vergelijken met een tachtigplusser. Beide leeftijdsgroepen zijn volstrekt verschillend. Zeg dus niet zomaar 'bejaard' of 'gepensionerd'. Bovendien lijkt alles in onze wereld ge-

baseerd op de normen die in het actieve, jonge leven gelden.

Baars: „Hoe meer je meedoet met de cultus van het jong zijn en jong blijven, hoe verschrikkelijker je het vindt om ouder te worden.” Dat wijst volgens hem op een wezenlijk probleem van onze cultuur: die wil de onbeheersbaarheid, de onvolmaaktheid en de eindigheid niet onder ogen zien. Dat begint al met de visie op het laten afvloeien van oudere werknemers. Bedrijven nemen al te vaak een dertigjarige als model van de ideale werknemer en vergeten dat een rijpe, geoefende kracht ook z'n eigen inbreng kan hebben.

Het merkwaardige is dat vandaag definitieve keuzen worden uitgesteld tot na het dertigste levensjaar en men na z'n vijftigste uitkijkt naar een welverdiende rust. Aldus blijft er maar een goede vijftien jaar over om alles op poten te zetten: huwelijk, kinderen, carrière, eigen woonst... De druk tijdens deze levensjaren is ontzettend groot. Tegelijk worden de ouderen geacht actief en fit te blijven. Aldus ontstond de voorbijgare jaren een heel eigen aanbod voor ouderen met eigen bladen, organisaties, reizen, sportclubs...

Volgens Baars is er naast het politieke debat over de betaalbaarheid van pensioenen en zorgverlening ook een diepgaand maatschappelijk debat nodig. De dooddoener 'je bent maar zo oud als je voelt' ontkennt immers een aantal aspecten van het ouder worden. Zelfs wanneer je tot je honderdste fit en gezond blijft, dan nog maak je mee dat familieleden en vrienden sterven.

Goed oud zijn is dus tegelijk leren leven met een toenemende rijkdom aan ervaringen zowel als met een toenemende kwetsbaarheid. Aldus is er een spirituele herbronning noodzakelijk, een spiritualiteit van de levensloop.

Jan Baars, *Het nieuwe ouder worden. Paradoxen en perspectieven van leven in de tijd*, SWP Publishers, Amsterdam, 2006, 272 blz., 29,50 euro, ISBN 90 666 5689 1. Piet van Breemen, *Ouder worden als geestelijke weg*, Lannoo, Tielt, 2005, 102 blz., 12,95 euro, ISBN 90 209 6200 0.

© Corbis